

Andrzej Markowski

Powitanie

Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo!

Serdecznie witam na dorocznej konferencji EFNIL-u. Jest wielkim zaszczytem dla Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk to, że kierownictwo EFNIL-u powierzyło nam organizację kolejnego spotkania naukowców reprezentujących wszystkie kraje Unii Europejskiej.

Temat tegorocznej konferencji – “Stereotypy i uprzedzenia językowe w Europie”, zaproponowany i zaakceptowany w czasie poprzedniego posiedzenia EFNIL-u, wpisuje się w krąg zagadnień najistotniejszych we współczesnym życiu społecznym. Nie jest to temat łatwy. Wyobrażenia zakorzenione w języku wpływają bowiem na nasze postrzeganie świata, na widzenie i ocenianie “innych”, różniących się od nas ze względu na przynależność narodową, status społeczny, poglądy polityczne, krąg kulturalny. Przedstawienie różnych stanowisk w tych kwestiach, wymiana poglądów, dyskusja powinny się przyczynić do lepszego rozumienia opisywanych i ocenianych zjawisk. A zacząć trzeba chyba już, od wyrażonego w definiowaniu, rozumienia pojęć, których językowy wyraz mamy w tematyce naszej konferencji. Określenie *uprzedzenia* jest niewątpliwie nacechowane negatywnie: jeśli ktoś jest do czegoś uprzedzony – to źle. Ale czy termin *stereotyp* też jest zawsze nacechowany ujemnie? Czy wszystkie stereotypy są złe? Czy niektóre z nich nie ułatwiają porozumienia? A może jednak tak nie jest, a to, co stereotypowe i wyrażone w języku – we frazeologii, paremiologii, nacechowaniu ekspresywnym słów – zawsze opiera się na nieprawdziwych wyobrażeniach i krzywdzących sądach? Mam nadzieję, że referaty, a zwłaszcza dyskusje po nich, pozwolą uściślić podstawowe pojęcia, będące przedmiotem obrad naszej konferencji, a także pokazać, jak są one rozumiane przez badaczy o różnych orientacjach metodologicznych.

Nie można nie docenić także tego, że coroczne spotkania na konferencjach EFNIL-u pozwalają na zacieśnianie kontaktów naukowych i towarzyskich uczonych całego naszego kontynentu. W czasie tych spotkań podkreśla się językową różnorodność w jedności Europy, uwypukla się rolę języków narodowych w historii i kształtowaniu kultury na naszym kontynencie. Tematyka tegorocznej konferencji szczególnie sprzyja temu procesowi, gdyż w każdym języku narodowym istnieje swoisty sposób oddawania stereotypów i nazwania uprzedzeń. Czy są tu też elementy wspólne różnym językom, to okaże się po zakończeniu naszych obrad.

Życzę nam wszystkim, by ta konferencja przyczyniła się do lepszego zrozumienia istoty i przyczyn stereotypów i uprzedzeń wyrażonych w różnych językach. Owocnych obrad!

Welcome address

I warmly welcome you to the annual EFNIL conference. It is a great honour for the Council for Polish Language at the Presidium of the Polish Academy of Science to have been entrusted with the organisation of this gathering of experts representing all the countries of the European Union.

The topic of this year's conference, "Stereotypes and linguistic prejudices in Europe", which was proposed and accepted at the last EFNIL meeting, is one of the most pressing issues in contemporary social life. It is not an easy topic, since the images embedded in language influence our perception of the world and the way we see and judge "others" who differ from us on the basis of nationality, social status, political opinions and cultural values. Presenting different points of view on such issues, exchanging these views and discussing them should contribute to better understanding of these phenomena. We should probably start by understanding the concepts included in the topic of our conference. The term 'prejudice' is definitely considered negative: if someone is prejudiced against something, it is wrong. Is then the term 'stereotype' considered negative as well? Are all stereotypes bad? Do not some of them facilitate understanding? Maybe it is the other way round and all the stereotypical images expressed in language – in phraseology, in paremiology and in the expressive marking of words – are always based on false concepts and unfair judgments? I hope that the papers, and especially the discussions that follow, will allow us to explore the basic terms that are the subject matter of our conference, and will show us how their perception differs depending on the methodological orientation.

The extent to which the annual meetings at EFNIL conferences strengthen academic and social contacts between researchers from all over the continent should not be underestimated. During these meetings, the diversity of languages within Europe's unity is underlined and the role of national languages in history and culture shaping is described. The topic of this year's conference lends itself particularly well to this process, as there is a specific way of expressing stereotypes and referring to prejudices in every national language. Whether there are elements that different languages have in common, we will see after our deliberations.

I hope that this conference will help all of us to understand better the nature and the causes of stereotypes and prejudices expressed in different languages. I wish you fruitful discussions!

Bibliographical information

This text was first published in the book:

Anna Dąbrowska/Walery Pisarek/Gerhard Stickel (eds.) (2017): Stereotypes and linguistic prejudices in Europe. Contributions to the EFNIL Conference 2016 in Warsaw. Budapest: Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences. [ISBN 978-963-9074-68-2. 280 pages.]

The electronic PDF version of the text is accessible through the EFNIL website at:

<http://www.efnil.org>